CƠ CHẾ ĐẶC THÙ ĐÀO TẠO CHO VÙNG TÂY NAM BỘ: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NHANH NGUỒN NHÂN LỰC

NHANTAINHANLUC.COM (VIỆN KHOA HỌC NGHIÊN CỨU NHÂN TÀI NHÂN LỰC)

5/2015

Sau ba năm triển khai thực hiện (2012-2014), cơ chế đặc thù đào tạo nguồn nhân lực vùng Tây Nam Bộ bước đầu đã đạt được nhiều kết quả tích cực, giúp các địa phương trong vùng chủ động được nguồn nhân lực, đáp ứng kịp thời nhu cầu đào tạo, sử dụng lao động chất lượng cao, từng bước đưa Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) thoát khỏi "vùng trũng" về giáo dục - đào tạo…

Cơ chế đặc thù đào tạo đã góp phần giúp các địa phương vùng Tây Nam Bộ phát triển nhanh nguồn lực.

Mở rộng nhiều loại hình đào tạo

Thực hiện Quyết định 1033/QĐ-TTg ngày 30-6-2011 của Thủ tướng Chính phủ về việc phát triển giáo dục-đào tạo (GD-ĐT) và dạy nghề vùng ĐBSCL giai đoạn 2011-2015; nhằm nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, đáp ứng nhu cầu nguồn nhân lực cho phát triển kinh tế-xã hội nhanh, bền vững cho vùng Tây Nam Bộ, trên cơ sở đề xuất của Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ, Bộ GD-ĐT đã ban hành các Công văn số 5425 (ngày 21-8-2012), 6977 (ngày 19-10-2012) về cơ chế đặc thù đào tạo nhân lực cho các địa phương vùng ĐBSCL. Cơ chế này cho phép các trường đại học trong vùng tuyển sinh đào tạo theo hình thức cử tuyển - xét tuyển; đào tạo theo địa chỉ sử dụng; đồng thời cho phép các trường đại học ngoài khu vực liên kết với trường đủ điều kiện trong vùng để đào tạo.

Cơ chế đặc thù đào tạo do Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ phối hợp với Bộ GD-ĐT, các bộ, ngành có liên quan và 13 tỉnh, thành phố vùng ĐBSCL triển khai thực hiện. Cơ chế này cho phép các trường đại học trong vùng tuyển sinh đào tạo theo hình thức cử tuyển - xét tuyển; đào tạo theo địa chỉ sử dụng; đồng thời cho phép các trường đại học ngoài khu vực liên kết với trường đủ điều kiện trong vùng để đào tạo.

Theo Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ, đến nay, ĐBSCL có 17 trường đại học, 25 trường cao đẳng, 1 phân hiệu đại học và 30 trường trung cấp chuyên nghiệp. Quy mô đào tạo bậc đại học, cao đẳng, trung cấp khoảng 157.000 sinh viên, học sinh. Quy mô đào tạo sau đại học gần 4.500 học viên. Trong tổng số 42 trường đại học, cao đẳng có gần 7.400 giảng viên, số giảng viên có trình độ sau đại học đạt hơn 52%.

Ông Võ Trọng Hữu, Vụ trưởng Vụ Văn hóa xã hội, Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ, cho biết: Trong ba năm qua, các cơ sở đào tạo phối hợp với các địa phương trong vùng đào tạo được hơn 4.400 sinh viên thuộc hệ cử tuyển - xét tuyển; đào tạo theo địa chỉ sử dụng và đào tạo sau đại học hơn 2.180 học viên; 100 học viên trung cấp ở 22 huyện biên giới, hải đảo khó khăn.

Về đào tạo sau đại học, Bộ GD-ĐT đã giao 23 cơ sở trong và ngoài vùng ĐBSCL đào tạo 2.180 chỉ tiêu cao học. Ngoài ra, Trường Đại học Y Dược Cần Thơ còn đào tạo theo địa chỉ sử dụng cho các tỉnh, thành phố vùng ĐBSCL hơn 1.570 sinh viên đại học, gồm: Bác sĩ đa khoa, bác sĩ y học cổ truyền, dược đại học, răng - hàm - mặt, xét nghiệm, y tế dự phòng.

PGS, TS, kiến trúc sư Phạm Tứ, Hiệu trưởng Trường Đại học Kiến trúc TP Hồ Chí Minh, chia sẻ: Từ thực tế vùng ĐBSCL, bên cạnh chương trình đào tạo áp dụng cho sinh viên hệ chính quy, Trường Đại học Kiến trúc TP Hồ Chí Minh đã xây dựng các chương trình đào tạo theo hướng ứng dụng thực nghiệm để tổ chức đào tạo cho đề án đào tạo nguồn nhân lực Tây Nam Bộ. Phương châm của chương trình là lấy các đặc thù về kỹ thuật, kinh tế, văn hóa, xã hội của vùng làm bối cảnh đào tạo; học từ thực hành, trong thực hành, học để thực hành; tăng cường tham quan, thực tập gắn với hoạt động nghề nghiệp của các cơ sở tại địa phương; hướng tới việc người học đáp ứng được nhu cầu của nhà tuyển dụng ngay sau khi tốt nghiệp.

TS Phạm Văn Lình, Hiệu trưởng Trường Đại học Y Dược Cần Thơ, cho biết: Nhiều năm qua, trường đã tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, đội ngũ cán bộ để thực hiện đề án đào tạo theo địa chỉ cho các tỉnh, thành phố trong vùng, đáp ứng nhu cầu cán bộ y, dược cho những nơi còn thiếu. Tuy nhiên hằng năm, số lượng sinh viên được đào tạo theo địa chỉ chỉ đáp ứng được khoảng 50% nhu cầu của các địa phương. Hiện nay, Trường Đại học Y Dược Cần Thơ có hơn 500 sinh viên đào tạo cử tuyển và hơn 200 sinh viên đào tạo cho các huyện biên giới, hải đảo khó khăn. Xác định đây là những đối tượng đặc biệt nên nhà trường đã và đang hết sức quan tâm để đào tạo ra các bác sĩ, dược sĩ bảo đảm chất lượng.

Tiếp tục thực hiện cơ chế đặc thù

TS Phạm Văn Lình phấn khởi nói: Với quy mô đào tạo như hiện nay, đến năm 2020, ĐBSCL sẽ có đủ 9 bác sĩ và 2-2,2 dược sĩ/vạn dân theo chỉ tiêu tại Quyết định số 122/QĐ-TTg ngày 10-1-2013 của Thủ tướng Chính phủ về chiến lược quốc gia bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn đến năm 2030. Trong các năm 2013 và 2014, Trường Đại học Y Dược Cần Thơ đã có hơn 800 bác sĩ, dược sĩ được đào tạo theo địa chỉ sử dụng ra trường. Báo cáo của các địa phương cho thấy, gần 100% số bác sĩ, dược sĩ được bố trí công tác theo hợp đồng và cam kết trước khi đi học.

Ông Võ Trọng Hữu, Vụ trưởng Vụ Văn hóa xã hội, Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ, cho biết: Các địa phương vùng đều xem cơ chế đặc thù đào tạo là giải pháp thiết thực, tăng nhanh đào tạo nhân lực chất lượng cao để nâng cao chất lượng nguồn nhân lực nên đã tích cực triển khai nghiêm túc, hằng năm đều bố trí ngân sách hỗ trợ người học, nhất là với đối tượng đào tạo theo địa chỉ sử dụng. Sinh viên hệ cử tuyển - xét tuyển có kết quả học tập khá tốt, học lực không thua kém so với sinh viên hệ chính quy.

Ông Mai Văn Huỳnh, Phó chủ tịch UBND tỉnh Kiên Giang, đánh giá: Qua ba năm thực hiện chính sách đặc thù đào tạo, hầu hết các ý kiến của các cấp, các ngành và quần chúng nhân dân trong tỉnh đều đồng tình, ủng hộ vì đã đáp ứng được nhu cầu đào tạo cho địa phương. “Thực tế cho thấy, đặc thù đào tạo là chính sách phù hợp, góp phần đào tạo nguồn nhân lực nên cần được tiếp tục duy trì thực hiện”, ông Huỳnh kiến nghị.

Đánh giá kết quả đạt được qua ba năm thực hiện cơ chế đặc thù đào tạo nguồn nhân lực vùng Tây Nam Bộ, Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Phạm Vũ Luận cho rằng: Mặc dù

chưa thoát khỏi “vùng trũng” nhưng giáo dục ĐBSCL, nhất là giáo dục mầm non và phổ thông đã có những chuyển biến tốt; nhận thức trong các cấp ủy, chính quyền và nhân dân đã có những thay đổi tích cực. Thống nhất với kiến nghị của các địa phương vùng ĐBSCL về việc tiếp tục kéo dài thời gian thực hiện cơ chế đặc thù đào tạo nguồn nhân lực vùng Tây Nam Bộ, Bộ trưởng Phạm Vũ Luận cho biết sắp tới, Bộ GD-ĐT sẽ hỗ trợ về mặt cơ chế, chính sách để các cơ sở đào tạo chủ động xác định chỉ tiêu đào tạo theo đơn "đặt hàng" của các địa phương; đề cao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các cơ sở đào tạo. Bộ trưởng Phạm Vũ Luận đề nghị trong thời gian tới, các địa phương vùng Tây Nam Bộ cần tiếp tục xác định rõ cơ cấu ngành nghề đào tạo, nắm chắc nguồn đào tạo và bố trí sử dụng hợp lý. Các cơ sở đào tạo tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong việc dạy và học; đào tạo lại và bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho đội ngũ giáo viên, những người làm công tác quản lý giáo dục.

Bài, ảnh: **Hồng Hiếu** *(Nguồn: Giáo dục và Thời đại, 5/2015)*